

Na vrata trka lakota

Vse jesenske in zimske mesece je dnevnik Slovenec obširno poročal o razsulu v partizanskih vrstah, kako le ti uničujejo slovensko ljudstvo, o »osvobodilnih« požigih partizanov, o njihovih umorih duhovnikov in drugem.

Propagandna vojna časopisa Slovenec (ki pa ni bil edini) proti narodnoosvobodilnemu gibanju je v tem času dosegla enega izmed vrhuncev, kar se je ujemale z nastankom MVAC ali vaških straž, imenovanih tudi bela garda in z veliko italijansko ofenzivo na Dolenjskem in Notranjskem, ki je sicer proti koncu leta pojenjavala, je pa partizanstvu prizadejala občutne izgube, čeprav jih ni uničila, pač pa so izgubili vse osvobodjeno ozemlje in so se opomogli šele spomladi 1943.

Po italijanskih virih so »oddelki kraljeve vojske in črni srjaci pobili 2645 zločincev v boju, 1625 se jih je predalo, uničili so tudi komunistična skladišča in taborišča. Vendar pa so morali nato priznati, da so se boji med Orlami in Metnajem in celo da »Kadar odpade listje se oglasi partizanski rog.«

V okolici mesta, v Devici Mariji v Polju so tako kot v Tomišlju razpustili občinsko upravo, pod nadzorstvo so postavili celo bivšo jugoslovansko vojaško invalidsko organizacijo in glasbeno matico, prostovoljna gasilska društva pa celo razpustili.

Med najpomembnejšimi grad-

benimi deli je bilo dokončanje zavrnice na Poljanah in dela na živilski tržnici, kjer pa je primanjkovalo živil, zveze z Italijo in njenim »Mare nostrum« pa so morale biti slabe, kajti morske ribe so se na trgu pojavile šele ob koncu leta. Podobno je bilo s soljo, ki so jo začeli dobivati na karte.

Poleg tega, da otroci že tako in tako niso imeli srečnega otroštva so novi gospodarji prepovedali izdelavo in prodajo igračk, plinskih peči in električnih motorjev, ki jih niso smeli uporabljati niti v delavnicah. Nekaj dni zatem pa so cenjenemu bralstvu sporočili, da se je preskrba z električnim tokom izboljšala. Ob pomanjkanju živil so bile pogoste goljufije s prodajanjem živilskih nakaznic kot tudi oboženi ropi in tatvine v mestu.

Leta 1943. je bilo zadnje leto italijanske okupacije Slovenije. Prvi novoletni dan je ostal brez presnetljivih in vznemirljivih novic. Naslednje dni pa so se ponovno pojavili članki o špekulantih in goljufih, tako tistih, v trgovinah kot tistih, ki so se izdajali za bolnišnične inkasante in za te je uprava bolnice sporočila bralstvu, naj jim ne naseda. Zaposle-

nost se je že konec prejšnjega leta zmanjšala, kljub temu pa se morbitni brezposelnosti niso preveč ogrevali za delo, saj je mestno cestno nadzorstvo stalno potrebovalo večje število delavcev in voznikov za spravilo snega s cest in druga dela.

Propaganda proti narodnoosvobodilnemu gibanju se je nadaljevala in bila vse bolj strupena s tem pa tudi nelogična in lažniva, saj so pisali celo o povelju o ključu Slovencev, ki naj bi ga izdala komunistična stranka, katere predsednik naj bi bil Lovro Kuhar. Dvakratni nesmisel! V naslednjih številkih pa so analizirali celo »besedni zaklad komunistične stranke, kako jim ni do lepega jezika, kako si spreminjajo imena, ter razglabljali o tajnem komunističnem vodstvu in o tem kako gradi OF kulturo slovenskega naroda.

Za konec pa še nekaj februarških zanimivosti. Poleg učenja italijanščine so priporočali tudi učenje angleščine. Mestna podjetja so dobila novo upravo. Objavili so kriminalistično statistiko. Poleg protikomunistične propagande so stalno objavljali imena kaznovanih pripadnikov narodnoosvobodilnega gibanja in hvalili dela tistih, ki so jih zaradi sodelovanja z okupatorji ali zaradi drugih vzrokov poboli partizani.

LOJZ TRŠAN

UPOKOJENCI NISO ZAPEČKARJI

Trdno gospodarstvo, boljše pokojnine

O štrajkih in ekonomskih presežkih delavcev se v društvu upokojencev ne pogovarjamo. Podpiramo pa vse pozitivne procese v prenovi gospodarstva, ki prinašajo gospodarsko rast, višji dohodek delavcem in dolgoročno, stabilno, materialno in socialno varnost v družbi. Od tega so močno odvisne tudi naše pokojnine.

Čeprav bo novi interventni zakon določal minimalno rast sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, smo prepričani, da bo usklajevanje pokojnin v letu 1989 redno potekalo v skladu z gibanji osebnih dohodkov vseh zaposlenih ter, da si bo skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja lahko kljub teški gospodarski situaciji zagotovila likvidnostna sredstva za nemoteno izplačevanje pokojnin, ker bi bil v nasprotnem primeru to velik udarec za upokojence zlasti tistih z nižjo pokojnino. Teh pa je po statističnih podatkih v Ljubljani kar 72%. V občini Ljubljana Center živi 7.854 upokojencev. Število novih upokojencev se letno poveča za 5,4%.

Pogovarjali smo se s predsedni-

kom društva upokojencev Ljubljana Milanom Podobnikom, ki je med drugim dejal, da v Ljubljani Center aktivno deluje 8 društev upokojencev in 10 klubov upokojencev združenega dela. Kljub teški materialni situaciji delujejo vsa društva uspešno. Tako je bilo lani organiziranih 33 izletov, katerih se je udeležilo 1515 upokojencev, več družbenih srečanj in športnih tekmovanj. V okviru društev upokojencev deluje tudi 12 krožkov in dva uspešna pevski zbora (Kolodvor, Gradišče). Aktivnosti nikjer ne manjka. Premalo pa je sodelovanja s sindikati, saj smo upokojenci še vedno člani sindikata.

Kaj najbolj tare naše upokojence? Prav gotovo je to nenehna skrb za preživetje, zlasti tistih

z nizkimi ali eno pokojnino. Življenjski standard upokojencev kljub povišanju pokojnin nenehno pada, saj se cene iz dneva v dan vrtoglavo dvigujejo in že daleč prekašajo naše možnosti. Pereč problem so tudi stanovanjska vprašanja. Zaradi visoke najemnine bi se marsikateri upokojenec rad preselil v manjše cenejše stanovanje, teh pa v Ljubljani ni. Preselitev na deželo pa ne pride v poštev, saj kdor je vse življenje preživel v Ljubljani, se na stara leta težko odloči za drug kraj. Manjša stanovanja za upokojence so le na Poljanski, pa še ta so že oddana.

Društva upokojencev skrbijo tudi za starejše krajanje, jim pomagajo in obiskujejo, seveda v okviru danih možnosti. Uspešno pa delujejo tudi pri delu v krajevni skupnosti. Na splošno pa lahko pohvalimo delo društev in aktivov v Ljubljani in prav je tako.

LOJZE CEPUŠ

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI SLADKORNI BOLEZNI

Pozdravljeni vsi, ki nam pomagajte!

Sladkorna bolezen je do sedaj prizadela samo v Ljubljani že 24000 ljudi. Obolenost za sladkorno boleznijo narašča. Tisti, ki zbolijo v zgodnji mladosti, so najbolj ranljivi, vendar lahko diabetes prizadene kogarkoli v kateremkoli življenjskem obdobju.

DOGOVORI

Ustanovitelj in izdajatelj je Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center. Glasilo je leta 1979 dobilo srebrno priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Svet za časopisno in informativno dejavnost: Vid Štepihar (predsednik), člani: Svit Arambašič, Lojze Cepuš, Niko Isajević (glavni in odgovorni urednik), Tone Kovčič, Zmaga Obšteta, Vesna Pfeifer, Irena Potrč (namestnica predsednika), Ksenija Preželj, Vilij Pšeničny, Janko Rednak, Tatjana Pust, Tomaž Skale, Anica Žalik, Milja Košir. Uredniški odbor: Lojze Cepuš, Matija Čož (tehnični urednik), Niko Isajević, Lili Kranjc, Aleša Meško, Jurij Popov, Ksenija Preželj, Tatjana Pust, Lojze Tršan. Izhaja tritredensko v 15.000 izvodih. Rokopisov ne vračamo. Uredništvo: Kardeljeva 5, p.p. 191. Tel.: 214-296, 223-510, 223-509. Žiro račun pri SOK Ljubljana 50101-578-47644, OK SZDL Ljubljana Center. Tisk: ČOP »Delo«, Likozarjeva 1, Ljubljana. Glasilo prejemajo vse družine v občini brezplačno na domove.

To sem doživela tudi sama. Toda z dobrim, neprekinjenim zdravljenjem lahko živite dokaj normalno življenje, kakor ga živim sama. Imam hujšo obliko te bolezni in moram zelo paziti na ritem prehranjevanja, moje telo je odvisno od zdravljenja z insulinom. Če bi bolezen zanemarila, bi postala uničujoča, lahko bi me ubila. Sladkorna bolezen pa je tudi eden od najbolj pogostih povzročiteljev bolezni ledvic in srca, povzročča slepoto in v zrelih letih zaradi gangrene povzroči lahko tudi izgubo prstov na nogi ali celo izgubo noge. Toda to je najhujše, kar se mi lahko še pripeti!

Spodbudne novice pa so z vključevanjem sladkornih bolnikov v društva za boj proti sladkorni bolezni. Ljudi učimo, kako naj živijo s sladkorno boleznijo, kako lahko kljub njej živijo polno, neodvisno življenje. Naše društvo prireja predavanja za diabetike in njihove družinske člane, izlete, degustacije visoko kvalitetne zdrave dietne prehrane, testi-

rane na UKC, brezplačno zdravljenje.

Na žalost lahko bolezen prizadene prav vsakogar. Prizadela je mene lahko tudi vas, ali katerega od članov vaše družine. Delo Društva za boj proti sladkorni bolezni Ljubljana je torej življenjsko važno čeprav je odvisno izključno od prostovoljnih prispevkov in članarine.

Prosim, pomagajte nam pomagati diabetes tudi s svojimi prispevki že danes in omogočite normalno delo društva. Hvaležni bomo za vsako finančno pomoč, tako delovnih organizacij kot posameznikov, saj bo humanitarno delo našega društva učinkovitejše tudi z vašo pomočjo.

Ž. r. 50101-678-70167 Društvo za boj proti sladkorni bolezni, Ljubljana, Zarnikova 3

Veslimo se vsakega novega sodelavca, z roko v roki nam bo življenje lažje in lepše. Sama sladkorna bolezen ne boli, ko zaboli je nepozno..., zato lažje je preprečevati sladkorno bolezen kot zdraviti.

ROZI MAROLT

KS Tabor

Iskrice v žalostnih očeh se je prižgala – Takoj ko so članice odbora RK in DI v Ljubljanskem dnevniku prečitale pretresljivo življenjsko zgodbo malega Davida in njegove mladoletne mamice so se odločile za pomoč. V enem dopoldnevu so pripravile paket z igračkami, piškoti, sadjem, čokolado in bonboni ter nekaj oblikami in ga še isti dan odpeljale k Davidu. Dedka Mraza iz KS Tabor se je silno razveselil, prav tako pa tudi njegova mamica in babica, ki kar nista mogli verjeti, da ne sanjata.

Z majhno pozornostjo, pa veliko plemenitosti so članice odbora RK in DI v žalostnih Davidovih očeh zares prižgale iskric, ki žarijo še danes, ko se David igra z njemu doslej nedosegljivimi igračkami in riše ter barva, kar je bila njegova največja želja.

***

Komunisti želijo eno organizacijo ZK – Na Taboru sta dve organizaciji ZK, ki pa se ubadeta z velikimi problemi. V organizacijah ZK v KS so včlanjeni predvsem upokojeanci, ki pa jih tarejo leta in bolezni. Mnogi od njih so sploh oproščeni sestankov in tako se v obeh organizacijah dogaja, da na sestanke prihaja 15 do 20 članov, čeprav jih šteje organizacija tudi 40. V eni od obeh organizacij so takorekoč ostali celo brez vodstva, ki ga prav zaradi prej omenjenih razlogov sploh ne morejo izvoliti. Poleg tega pa so vsi tisti, ki so še sposobni in zdravi zelo aktivni v krajevni samoupravi, DPO in društvi. Zato menijo, da bi bilo mnogo bolj racionalno in smiselno, ko bi se o delu in problematiki KS dogovarjali in razpravljali v okviru ZK le enkrat, ne pa dvakrat kot doslej – na eni in na drugi organizaciji ZK.

Poleg tega so se o mnogih zadevah že zdaj dogovarjali na skupnih sestankih obeh organizacij.

Na skupnem sestanku sekretariatov obeh organizacij so zato pripravili predlog za združitve obeh organizacij, ki so ga članom predložili v razpravo na skupnem sestanku 19. januarja. Člani so predlog soglasno podprli in ga že posredovali občinskemu komiteju Center v nadaljnji postopek.

***

Pustno rajanje – Na pustni torek bo v dvorani KS Tabor živahno in veselo. DPM vabi vse otroke na pustno rajanje z zabavnim programom in čajanko.

***

Več o kabelski in satelitski televiziji boste izvedeli v KS – O možnosti priključevanja na kabelsko in satelitsko RTV o kateri pišemo v tej številki Dogovorov, dobite podrobnejše informacije za območje krajevne skupnosti Tabor vsak torek, sredo in četrtek med 10. in 12. uro ob sredah pa tudi med 17. in 18. uro v KS Tabor, Rozmanova 12.

TATJANA PUST

KS Josip Prašnikar

Poslovni prostori na Trubarjevi 7 – Komisija za oddajanje poslovnih prostorov je v stavbi Trubarjeva 7, ki je v prenovi, že oddala tri poslovne prostore v najem in sicer za naslednje namembnosti:

- za vinoteko in specializirano delikateso
- za turistično agencijo in za butik unikatnih pletenin.

***

Sanacija plinskega omrežja – Energetika Ljubljana bo na Dalmatinovi in Tavčarjevi sanirala plinsko omrežje od aprila do septembra. Sanacijska dela potekajo zaradi prehoda na zemeljski plin ter dotrajnosti plinskega omrežja. Hkrati z zamenjavo cestnega plinovoda pa je potrebno obnoviti tudi hišne priključke.

Po končani sanaciji bo na območju navedenih ulic zemeljski plin. Na plinsko omrežje se bodo lahko priključili novi potrošniki. Informacije s tem v zvezi dobite na telefonski številki 552-841 pri tov. Kranjcu.

***

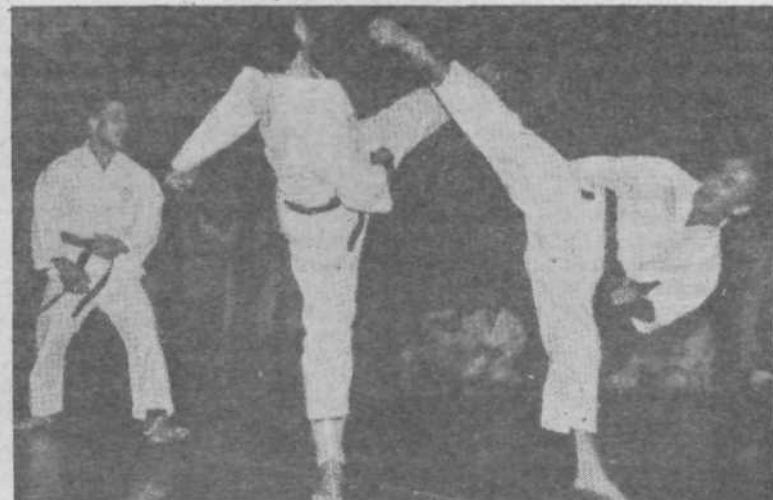
Monopol omogoča divjanje cen – Avtohiša na Trdinovi je uporabnike svojih storitev naprijeto presenetila. Najemnino za parkiranje avtomobilov abonentov je povečala na 150.000 din na mesec. V letu 1988 je svoje storitve podražila kar za 700 odstotkov. Občani menimo, da tako skokovito povečanje cen ni upravičeno in je posledica monopolnega položaja. Obenem ugotavljamo, da krajevne skupnosti v njihovem upravnem organu nimajo svojega predstavnika. Zato je umestno predlagati ustreznemu organu v KS Kolodvor in Josip Prašnikar, da preko delegacije za zbor KS sprožijo vprašanje upravičenosti tako rigoroznih povečanj cen. Obenem pa pričeti z akcijo ustanovitve organa iz zunanjih uporabnikov njihovih storitev, ki bi lahko vplival na oblikovanje cene.

***

Delo dobi – Krajevna skupnost potrebuje mlajšega raznašalca Dogovorov, delo je honorirano. V poštev prideta fant ali dekleta starejša od 14 let.

Iščemo tudi čistilko, ki bi občasno počistila poslovne prostore. Informacije dobite na telefon 318-062.

MATIJA ROZMAN

Sankukai karate in samoobramba

Karate klub Forum Ljubljana vabi staro in mlado, da se vpišejo v redno vadbo tekmovalnega karateja. Vpisovali bodo od 6. do 28. februarja. Vpišejo se lahko med člane, članice in pionirje. Vse dodatne informacije bodo zainteresirani lahko dobili na osnovni šoli dr. Vita Kraigherja za Bežigradom (za stadionom Olimpije) ob ponedeljkih in sredah od 18. do 20. ure.